

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:598

av **Jamal El-Haj (S)**

Den personliga integriteten i arbetslivet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av ytterligare lagstiftning kring integriteten i arbetslivet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Företag och alla arbetsgivare i allmänhet skall ha en alkohol- och drogfri arbetsmiljö för att förebygga ohälsa och värna om en säker arbetsplats. Detta uppnås genom att arbeta med både förebyggande och rehabiliterande insatser. Kontinuerlig utbildning och information är en viktig del av det förebyggande arbetet på arbetsplatsen. Målet är att missbruket ska bort och medarbetaren ska ha kvar sin anställning.

Arbetsgivaren måste värna om arbetsmiljölagen. Idag finns möjlighet för arbetsgivaren att drogtesta arbetstagarna vid misstanke om missbruk, tillbud och vid arbetsplatsolyckor. Strävan efter en bättre arbetsmiljö kan då krocka med den personliga integriteten för en enskild medarbetare.

Lagarna kring integriteten för medarbetarna är något svårtolkade och kompletteras med bland annat internationella konventioner, personuppgiftslagen och rättspraxis från Arbetsdomstolen. Redan 2009 konstaterade utredningen Integritetsskydd i arbetslivet (SOU 2009:44) att en mer sammanhållen lagstiftning behövs kring integriteten i arbetslivet, däribland frågor som rör drogtestar. I åttonde kapitlet i utredningen Hur står det till med den personliga integriteten? (SOU 2016:41) tas också användningen av drogtestar upp som ett problem inom arbetslivet då tydlighet saknas kring vad arbetsgivaren kan kräva och vad medarbetaren kan förvänta sig.

Många oseriösa och maktmissbrukande arbetsgivare går längre än att testa medarbetarna vid misstanke om missbruk utan utför så kallade slumpmässiga drogtestar, vilket kränker medarbetarna och skadar deras personliga integritet. Denna metod är kostsam, pengarna tas ofta från företagshälsovård vilket äventyrar hälsan och försämrar psykosocial arbetsmiljö. Företagshälsovården, som kan vara en effektiv resurs i arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet, borde istället få större möjlighet att arbeta med

alkohol- och drogfri arbetsmiljö. Resurserna som läggs på slumpmässiga drogtester är inte ett effektivt sätt att förebygga missbruk.

Den seriösa arbetsgivaren skall värna om den personliga integriteten som är en positiv egenskap och kännetecknas av ärlighet, konsekvens och trovärdig etik. Förtroendet mellan arbetsgivaren och medarbetaren måste präglas av ömsesidig respekt som definitivt leder till goda prestationer. Slumpmässiga drogtester främjar inte förtroendet.

För att värna den personliga integriteten i arbetslivet finns idag behovet av en tydlig lagstiftning där drogtesternas roll förtydligas inom arbetsmiljöområdet.

Jamal El-Haj (S)